

עושים Doing ציונות Zionism

על סדר היום של המחלקה לפעילות ציונית של ההסתדרות הציונית העולמית
On the Agenda of the Department for Zionist Activities of the World Zionist Organization

אוקטובר 2003

מספר 10

חשון 5764

ז ב ר י י ם ש ר צ י י ת י ל ו ח ר . . .

הרצל לעומתו לא היה מרוצה כלל. זמן קצר לפני מותו בשנת 1904 הצהיר: 'אני מאמין באמת ובתמים שגם לאחר שהארץ תהיה שלנו, לא תחדל הציונות להיות אידאל. ציונות, כשם שאני מבין אותה, אינה רק שאיפה לרכוש כחוק חלקת אדמה בארץ המובטחת אשר תירכש כחוק בעבור עמנו המותש, אלא גם שאיפה למימוש אתי ורוחני'. אף כי שאף הרצל לפתרון פוליטי וטריטוריאלי לבעיה היהודית, הניעה אותו גם המחשבה שפתרון זה יביא לידי גיבוש הסדר החברתי האידיאלי שתיאר ברומן האוטופי 'אלטנולד'.

הרצל כמוהו לא היה החולם היחיד. 'צירת' 'חברת מופת' הייתה תמיד חלק בלתי נפרד מהחלום הציוני. לדעתו, הרצל היה רוצה להזכיר לנו כל זאת, שעה שאנו מתכוננים לכבד את זכרו ביום השנה המאה לפטירתו. למי שמעצער על המשך הרלוונטיות של הציונות כיום, נשיב: את המולדת השגנו; יהודים מכל העולם הגיעו לכאן ושערי העלייה נשארו פתוחים; אבל האתגר של רתימת יהודי ישראל והתפוצות לגיבוש חברה המושתתת על חזון הנביאים - הרמוניה, צדק ושלום - עומד בעינו.

אני יודע לנוסף בהישגים של ישראל בכל תחום שהוא, כמו כולם, ואני גאה בכל מה שכולנו השגנו. אך בואו נהיה כנים עם עצמנו, הציונות תמיד משכה אותנו בשני כיוונים מנוגדים. מחד, שאפנו להיות 'גוי ככל הגויים', ומאידך נצמדנו לשליחותינו להיות 'אור לגויים'. לדעתו, אילו שפטו הרצל והאימהות החד-הוריות את התנועה הציונית כיום, היו מעניקים צל"ש על השגת היעד הראשון, אך הדרך להשגת היעד השני עדיין ארוכה.

David Ben-Zur

ד"ר דוד בריקסטון
ראש המחלקה לפעילות ציונית

הרצל והאם החד-הורית

שעה שוויקי כנפו צעדה ברגל ממצפה רמון לירושלים לפני חודשים אחדים, ויצאה בראש מחאה עממית נגד הקיצוצים הקיצוניים בקצבאות הרווחה, עסקו בשכבות אחרות של החברה הישראלית בארגון ערב חגיגי בתיאטרון ירושלים, לפתיחת האירועים לציון מאה שנים לפטירתו של תיאודור הרצל. הייתי נוכח

באולם באותו ערב וראיתי בכך הזדמנות להרהר במה שחווה הציונות היה אומר לקהל הנוכחים באולם על המתרחש מחוצה לו.

עברו חודשים אחדים מאז שקבוצה של אימהות חד-הוריות הקימה מחנה בשערי הכנסת, במחאה על הרפורמות הכלכליות של הממשלה אשר הפכו את המצוקה הכספית שלהן בלתי-נסבלת. כותרות העיתונים מלינות על התגברות האלימות בקרב הנוער. הדיווחים על שחיתות, בכל הרמות של מוסדות הציבור וגם של חברות פרטיות, נעשו דבר שבשיגרה עד שאין הם מעוררים יותר ממשכת כתפיים. סוחרים בבני אדם מצאו אצלנו גן עדן, ואת העובדים הזרים מצללים. הקץ ניחתה עוד מכה על גאוותנו הלאומית: מחקר בין-לאומי הראה כי רמת החינוך אצלנו נמוכה עד מבוכה, וזאת זמן קצר לאחר פרסום סטטיסטיקות נוספות המעידות שהפער בישראל בין מי שיש לו לבין מי שאין לו הוא הגדול ביותר בעולם המפותח. אם אכן נכונה האגדה שמאיר דיזנגוף, ראש העיר המיתולוגי של תל-אביב, הגיב בסיפוק על הדיווחים על הזנת בעיר וציון שסוף סוף נעשינו מדינה נורמלית, שערו בנפשכם עד כמה מחצה היה כיום!

ה פ ד ר צ י י ת ה צ י י ו נ י י ת ב ת ע ו ל ה . . .

צ ר פ ת

ד"ר הברט זבילי, נשיא הפדרציה הציונית בצרפת היה מודע למספר הגדול של תיירי קיץ נלהבים מצרפת המבקרים בישראל למרות המצב, ועקב כך, הציע לארגן סיורי ציונות חד-יומיים בחדש אוגוסט. הפדרציה הציונית קיבלה עליה לקדם את המבצע בצרפת, ואילו המחלקה לפעילות ציונית שיתפה פעולה עם התאחדות עולי צרפת וצפון אפריקה (UNIFAN) ועם תנועת העלייה של מחלקת העלייה כדי לממש את הרעיון.

יותר מ-300 תיירים עזבו את חופי נתניה ואשדוד ובאו לירושלים לסיור מודרך בהר הרצל, בכותל המערבי ובאוניברסיטה העברית. מאות תיירים נוספים הציפו את קווי הטלפון בניסיון להצטרף לאחד הסיורים. שיאו של היום עבור התיירים היה ההזדמנות לפגוש עולים חדשים מצרפת ולהתרועע עמם. העולים שיתפו אותם בחוויותיהם והשיבו על שאלות.

פרויקט ההרצה (פילוט) זכה להצלחה מעל ומעבר למצופה. המחלקה והפדרציה הציונית בצרפת מצפות לקיץ הבא כדי להרחיב תכנית מרגשת זו של סיורים יומיים על ציונות.

פדרציות ציוניות אחרות המעוניינות להתאים פרויקט זה לצורכיהן מוזמנות להתקשר עמנו.

תיירים מצרפת ליד קבר הרצל.

1 המשך בעמוד 2

עושים Doing ציונות Zionism

ארה"ב

"כ-400 אנשים עמדו דוממים והחזיקו בידיהם נרות שהאירו את הלילה; ואז כאיש אחד הניפו תצלומים - פניהם של 826 בני אדם שנרצחו בישראל בהתקפות טרור בשלוש השנים האחרונות" - כך כותבת דבורה פיינבלום-ראוב על טקס האזכרה לקרבנות הטרור שהתקיים בבוסטון. במהלך השבוע של תשעה באב קיימו קהילות בכל רחבי ארצות-הברית ערבי זיכרון לקרבנות הטרור בישראל. **התנועה הציונית באמריקה** (הנשיא: ג'ים שילר) יזמה ערבי זיכרון בבוסטון, בניו-יורק, בניו-אורליאנס ובשיקגו והעניקה להם את חסותה.

ונצואלה

השנה היה לפדרציה הציונית בוונצואלה תפקיד פעיל במבצע העלייה שבחסות הסוכנות היהודית. לדברי אליאס פראצה, נשיא הפדרציה: "כך, בפעם הראשונה בתולדות קהילתנו, עלו לישראל מאה עולים בתוך פחות משמונה חודשים". ב-29 ביולי באו כ-400 מבני הקהילה למסיבת פרידה מן העולים. בכינוס זה נפרדו גם משליח העלייה אברהם שני, עם סיום שליחותו בוונצואלה.

מקצת ממאה העולים מוונצואלה ערב עלייתם לישראל.

אנגליה

"אני מלא גאווה על השתתפותי בקבוצה מעולה וידידותית זו של ציונים, יהודים ונוצרים", אמר אדריאן קורסנר, סגן יו"ר הפדרציה הציונית בבריטניה (היו"ר: אסטל גילסטון), בדברים שנשא באוזני משלחת הפדרציה הציונית שביקרה בישראל בימים 2 עד 7 ביולי 2003. במשלחת השתתפו כשמונים איש מהאיים הבריטיים וכן נציגים מהולנד, מדנמרק ומספרד. בחמישה ימים עמוסים ביקרו ב"ד ושם, האזינו להרצאות מעניינות על מגוון רחב של נושאים, קיבלו הדמנות לשוחח עם שר

משתתפי משלחת הפדרציה הציונית מצננים את רגליהם בתום יום כיף של סוירים.

צבי שטאנבר, שגריר ישראל היוצא בבריטניה (עומד במרכז), מארח בביתו הפרטי קבוצה של תומכים וחברי ההנהלה הארצית של הפדרציה הציונית בבריטניה.

התיירות בני אילון, ביקרו במרכז דווידסון ובנגנים הארכיאולוגיים, השתתפו בערב הוויי עם הזמרת הישראלית דגנית דדו וכן ביקרו במעונו הפרטי של השגריר הבריטי. לסיום, בדרך לשדה התעופה ביקרה המשלחת בפארק 'מיני ישראל'. זה חמש שנים שהפדרציה הציונית משתפת פעולה עם הידידים הנוצרים של ישראל - שותפים נעימים ומסורים.

הזמרת הישראלית עינת שרוף נשלחה מטעם המחלקה לשיר בטקס יום ירושלים שארגנה הפדרציה הציונית באורוגוואי (הנשיא נבריאל הימן). כאן היא חונגת בחברת יואל סלפק, שגריר ישראל באורוגוואי.

במסגרת תכנית 'קשר' קיימה הפדרציה של מזרחי (יו"ר: סטיוארט טיילור) את השבתון הראשון שלה ב-Edgeware (12 עד 13 בספטמבר) עם המרצה המצוין ד"ר מורדי שטיין מקיבוץ מעלה הגלבוז. ד"ר שטיין הרצה בחמישה מקומות במהלך קורס של חמישה ימים, ובהם בבית הספר לבנים חשמונאי, בבית הספר לבנות חשמונאי, בעדת אדלוויר ובאיחוד בתי הכנסת של אדלוויר. נושאי הרצאתו היו הימים הנוראים - מסורת לעומת מודרניות; תחיית היהדות בישראל המודרנית והשוואת מושג ה"מרטיר" ביהדות ובאסלאם. רבים בני כל הגילים באו במהלך השבת לשמוע את ד"ר שטיין. בדבריו שם את האצבע על תבנות חדשות שעניין הבעיות של ישראל בת-ימינו, לאור מקורות יהודיים. המחלקה לפעילות ציונית היא המממנת את תכנית 'קשר' של המזרחי. המטרה היא לעודד עלייה לישראל ולהעמיק את הידע על ישראל בקרב יהודי בריטניה על-ידי שיגור אנשי אקדמיה מהציונית הדתית בישראל אל הקהילות.

דרום אפריקה

18 חברי צוות Media Watch בפדרציה הציונית של דרום אפריקה (היו"ר: אברהם קרנגל) עומדים להגיע לישראל לסיור הכשרה בתחום התקשורת. לדברי בוורלי גולדמן, מנהלת יחסי הציבור והמדיה בפדרציה הציונית של דרום אפריקה, "הצוות שלנו כאן ובדרום אפריקה פועל נגד הדעות הקדומות באמצעי התקשורת המקומיים ומקדם דימוי חיובי של ישראל. הרבה ממה שאנו רוצים להשיג בסיור זה קשור בתחומים אלו." מטרת הנסיעה היא שהמתנדבים ילמדו מכלי ראשון על כל הבעיות עמן הם צריכים להתמודד. משרד החוץ והסוכנות היהודית משתפים פעולה עם המחלקה לפעילות ציונית בפיתוח התכנית ובמתן חסות. כמו כן נמשכת ההרשמה לסיור סולידריות מס' 3 'ישראל עכשיו' (24 בנובמבר עד 3 בדצמבר).

קנדה

בחדש נובמבר מתקיימת פעילות ענפה בפדרציה הציונית של מזרח קנדה (מונטריאול) (הנשיא הזמני: ארלור אלישוב). יתקיימו יום הזיכרון ליצחק רבין, סימפוזיון 2003 (סמינר בן חצי יום בנושא ישראל), וכן יוענק פרס ירושלים לשניים - לחבר הפרלמנט אירוין קוטלר, וגם לאנט פקו, ראש המחלקה לשפות באוניברסיטת קוויבק.

אוסטרליה

"קלטו את המסר כראוי ושדרו אותו — זו הייתה עצתו של פרופסור איתן גלבע, איש המחלקה למדעי המדינה והתקשורת באוניברסיטת בר-אילן, בביקורו האחרון במלבורן. פרופ' גלבע בא

מימין לשמאל - ד"ר דני לם, נשיא המועצה הציונית של מדינת ויקטוריה; פרופ' איתן גלבע; ארנולד חט, אביה של מלכי חט שנהרנה בפיצוץ מסעדת סבאח בירושלים.

למלבורן לפי הזמנת הפדרציה הציונית של אוסטרליה (נשיא: ד"ר רון וויזר), והמועצה הציונית של מדינת ויקטוריה אירחה אותו. "לדעתנו חשוב לחשוף אישיות מקצועית ברמה כזו לקבוצות רבות ככל האפשר", אמר ד"ר דני לם, נשיא המועצה הציונית של מדינת ויקטוריה. בראיונות ברדיו הצליח פרופ' גלבע להעביר מסר חשוב זה לסטודנטים, לדוברי עברית, ולכלל הציבור, למרות לוח הזמנים הצפוף.

אוקראינה

הארגון הציוני של אוקראינה מדווח על ביצוע עשרות פרויקטים (פרטים נוספים בעלון הבא). שלישי מתקציבו הצליח לניס מתורמים מקומיים. הצלחתו המדולה ביותר היא גיוס תמיכה כספית מקומית לקייטנה המכונה 'שורשים' לקיץ 2003. בקייטנות אלו ישתתפו 180 נערים, 50% במימון הסוכנות היהודית, 50% במימון תורמים מקומיים.

רוסיה

'מוריה', הארגון הציוני של רוסיה, מדווח על הצלחה גדולה: הארגון הרחיב את רשת קבוצות הדיון בפוליטיקה ציונית ל-יקטרינבורג ולרוסטוב שעל הדון. קבוצות דיון אלו וקבוצות הדיון ממוסקבה ומסנט-פטרסבורג מושכות אליהן יותר ממאה אינטלקטואלים יהודים. הקבוצות עוסקות בדיונים רציניים בנושאים כגון הציונות המודרנית ויחסי ישראל והתפוצות.

צ'ילה

פרס ירושלים לגברת הראשונה של צ'ילה

הפדרציה הציונית בסנטיאגו הצליחה למצוא דרך מיוחדת להעביר לעם הצ'ילאני את המסר החשוב שירושלים תישאר בירת ישראל לנצח. היא עשתה זאת ממעונו הרשמי של נשיא המדינה. ב-21 באוגוסט, הגישו יו"ר הפדרציה הציונית הברטו מוניז, שגריר ישראל בצ'ילה יוסף רגב וראש המחלקה לפעילות ציונית ד"ר דוד בריקסטון את

פרס ירושלים לגב' לואיזה דוראן דה לגוס, הגברת הראשונה של צ'ילה. הטקס התקיים ב"ביתה" של גב' דה לגוס, **Palacio de La Moneda**, ובנוכחות יותר ממאתיים מכובדים, ובהם שגרירים, אנשי כמורה בכירים ודמויות ציבוריות ידועות. האירוע משך תשומת לב תקשורתית נרחבת. הוא שודר במהדורת חדשות הערב ופורסם בהבלטה בעיתון הנפוץ ביותר במדינה **El Mercurio**.

עושים ציונות - יוזמות המחלקה ...

אנו עושים לאוויר

חדשות מרעישות מהמחלקה לפעילות ציונית: יש לנו אתר באינטרנט. בקרו באתר החדש שלנו www.doingzionism.org.il

אתר זה נתון לאחריות סרלין גרינבלט מבחינת עריכה ומבחינה מנהלית, והמנחה המקצועי הוא אדריאן כהן. האתר יכל מידע מעודכן על כל הפעילויות והתכניות של המחלקה, עדכונים מהמוסדות התחיקתיים בהסתדרות הציונית העולמית, כיצד ליצור קשר עם פדרציות ציוניות בעולם כולו, קישורים לאתרים חשובים העוסקים בישראל, ציונות והסברה וכן גישה למאגר המידע המצוין של מחלקת ההגשמה ששיתוף הפעולה עמה היה מדבר חיוני בפיתוח האתר.

פדרציות ציוניות שכבר יש להן אתר אינטרנט משלחן תוכלנה לרשום את

אתר שלהן תחת כתובת האתר של המחלקה ובכך לחסוך תקציבים, לשפר את הבטיחות, לקבל סיוע טכני בלא תשלום ולהשתמש בו בתור כלי להפצה אלקטרונית של עלוני חדשות. פדרציות ציוניות שעדיין אין להן אתר אינטרנט משלחן מוזמנות להוסיף את הפעילויות שלהן לאתר זה או לקבל סיוע בהקמת אתר מודרני משלחן, אם ירצו בכך.

"הציווי הציוני" ברוסיה

המחלקה לפעילות ציונית שמחה להודיע כי את החוברת "הציווי הציוני" אפשר למצוא עתה בשלוש שפות. מהדורה ברוסית הופיעה עכשיו - תוספת למהדורות האנגלית והספרדית. תרגם אותה ד"ר אלק אפשטיין, והיא ראתה אור בהוצאת "גשרי תרבות".

דור ההמשך בזרן-הנשרת מנהיגות

בהיענות לצרכים השוטפים של הפדרציות הציוניות מהעולם כולו - לטפח דור חדש של בוגרים צעירים (בני 30 עד 45) שיהיו נכונים להרחיב את פעילות הפדרציות הציוניות ואת נוכחותן בקהילה, המחלקה לפעילות ציונית יוצאת ביזמה חדשה של מנהיגות לדור ההמשך.

על סמך הצלחת הוועידות האזוריות בצפון אמריקה, אמריקה הלטינית ואירופה, המחלקה יוצאת בתכניות הדרכה מקומיות של שישה חודשים. בסופן יהיה שבוע בישראל. קבוצות של עשרים עד שלושים משתתפים מתגבשות בבודפשט, מרסיי-ניס, בואנוס-איירס וסנטיאגו. קהילות אשר נבחרו לשלב הראשון של תכניות הפיילוט. בכל מקרה, הפדרציה הציונית המקומית היא שתהיה אחראית לתכנית בראשות ועדת היגוי מקומית שחבריה יבואו מקרב המנהיגות המקומית הרלוונטית. הוועדה תסייע לבחור מרצים ומנחי סדנאות, הכול בחסות רכז מקצועי מירושלים ולפי הקווים המנחים שלו. התכנית תכלול את הרכיבים האלה:

- ◀ חיזוק הזהות היהודית-ציונית
- ◀ נושאים נבחרים בתחום של "ישראל היום"
- ◀ יחסי ישראל-תפוצות, בדגש על מדינה אחת
- ◀ כישורי מנהיגות וניהול
- ◀ פרויקט ציוני מעשי שכל משתתף יקבל עליו, באמצעות הפדרציה הציונית המקומית.

הגיוס יחל בראשית הסתיו, והקורסים יתחילו במחצית דצמבר. עם סיום ארבעת תכניות הפיילוט, המחלקה מתכוונת לנצל את הניסיון שצבר ולבנות חבילה מקיפה לתכניות מנהיגות לדור ההמשך. החבילה תוצע בלעדית לפדרציות הציוניות בכל העולם. המעוניינים מוזמנים להתקשר אל רכז הפרויקט נפתלי לוי, naftalil@jazo.org.il.

קרואן בצרפת

המחלקה לפעילות ציונית, בשיתוף מחלקת העלייה והפדרציה הציונית בצרפת, ארגנה קרואן ציוני כדי לעודד את העלייה מרחבי צרפת. הקרואן ביקר בחדש יולי בקהילות היהודיות הגדולות בפרברי פריז: Issy les Moulineaux, Sarcelles, Garges, Choisy le Roi, Boulogne, Les Lilas, St.Brice, Courneuve, Creteil. בכל מקום קיבלו את פניו בהתלהבות רבה. היו בו תערוכת תמונות מישראל, סרט על חמישים השנים הראשונות למדינת ישראל והרצאה שכותרתה 'מאוסלו עד מפת הדרכים' מפי סא"ל (מיל') אוליביה רפוביץ, ראש משלחת העלייה בצרפת. כל ביקור הסתיים בהופעה של חמישיית זמר מ"חוות הנער הציוני" מירושלים. שליחי העלייה הצטרפו לקרואן בכל יום.

הרצל בזרנים

ד"ר דוד בריקסטון הודיע על תכניות המחלקה לציון מאה שנים לפטירת הרצל. אירוע מרכזי יהיה תערוכה ניידת. עיצוב התערוכה חדשני ומודרני. התערוכה תקשר את חיי הרצל, תקופתו וחזונו למציאות של המדינה הציונית כשם שהתגבשה וגם תציג אתגרים אינטלקטואליים ורעיוניים באשר לעתיד. התערוכה תכלול תכניות חינוכיות. החומר יאפשר לקיים דיונים, לפני הביקור ואחריו, בבתי ספר יהודיים, בתנועות נוער ובקבוצות לימוד למבוגרים.

התערוכה תהיה זמינה בשפות העיקריות המדוברות בקהילות היהודיות. היא תוצע לקהילות היהודיות בחסותן הבלעדית של הפדרציות הציוניות המקומיות. בריקסטון אומר: "האיכות והאופי האינטר-אקטיבי של התערוכה יעוררו עניין מחדש ברעיון הציוני ובאדיכיל המדינה היהודית. התערוכה גם תשרת את הפדרציות הציוניות במאמציהן השוטפים להבטיח שהרעיון הציוני ימשיך להשפיע על סדר היום של הקהילות היהודיות בעולם כולו."

שניים מהרכיבים האחרים של המבצע שנועד להגביר את המודעות והפעילות הציונית בשנה הבאה יהיו הענקת פרס הרצל למנהיגים ציוניים צעירים בולטים על-ידי הפדרציות הציוניות וכן ארגון חידון בין-לאומי על החזון הציוני; החידון יגיע לסימו בירושלים.

שותפויות של הפדרציות הציוניות

'שותפות 2000' היא תכנית שמקשרת בין קהילות בישראל ובתפוצות. זו פלטפורמה אשר מסוגלת להפוך מס שפתיים כוללני של תמיכה בישראל למעורבות מעשית עם ישראלים. המחלקה לפעילות ציונית הגיעה להסכם עם המחלקה ישראל בסוכנות היהודית שזו תאפשר לפדרציות ציוניות באירופה ובדרום אמריקה להיות גורם מוביל בשותפויות חדשות.

פרנסיס וייץ, יו"ר הפדרציה הציונית בבלגיה הוביל את הקהילות היהודיות בבלגיה לשותפות חדשה עם כפר ורדים שבגליל, והמחלקה תתמוך בהעסקת עובד מקצועי בבריסל אשר יפעל, בחסות הפדרציה הציונית, לחזק ולהרחיב את השותפות בסדרה של פרויקטים משותפים.

הפדרציה הציונית בדנמרק (יו"ר: דורית נורדן) לקחה על עצמה לזמן את הקהילה היהודית לשולחן על מנת לקדם שותפות חדשה.

הסניפים המקומיים של הפדרציה הציונית בבריטניה (יו"ר: אסטל גיטון) בליברפול ובלדס עשו יד אחת לפריצת דרך ברעיון השותפות - שותפות חדשה למרכזי הפרובינציה מחוץ ללונדון עם קהילות קטנות בישראל.

הפדרציה הציונית באורוגוואי (יו"ר: גבריאל היימן) התחייבה להשקיע את האנרגיה הדרושה כדי להוביל את קהילת מונטבידאו לשותפות עם קהילה ישראלית, בסיוע אנשי מקצוע מהמחלקה לישראל.

'שותפות 2000' היא התגלמות מעשית של סיסמת מחלקתנו 'עושים ציונות'. היא הוזר לקשת רחבה של פעולות התנדבות, קשרים כלכליים, והחשוב מכול - קשרים ישירים של אנשים עם אנשים, קשרים שסביב מדינת ישראל מחזקים את אחדות העם היהודי ומוסיפים לה גוונים חדשים.

הופק ע"י ליסה סמין עיצוב: מאור וולך

המחלקה לפעילות ציונית נהנית מתמיכה ושיתוף פעולה של הקק"ל והסוכנות היהודית לא"י

המחלקה לפעילות ציונית ת.ד. 92, ירושלים 91000, טל: 02)620-2134 (פקס: 02)620-4182 E-mail: navaav@jazo.org.il